

Notă informativă
la proiectul hotărârii Guvernului privind Sistemul informațional de programare a rândurilor electronice la frontieră

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului privind Sistemul informațional de programare a rândurilor electronice la frontieră (în continuare - proiect) a fost elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova (Serviciul Vamal).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Perturbările din lanțurile de aprovizionare, a coridoarelor comerciale utilizate de Republica Moldova în comerțul exterior, reorientarea exporturilor și a mijloacelor de transport către punctele de trecere a frontierei (PTF) cu România, utilizarea teritoriului Republicii Moldova pentru tranzitul de mărfuri din/către Ucraina, în special pentru cereale, suprasolicitarea PTF cu Uniunea Europeană (UE), perioada semnificativă de tranzit cauzată de rândurile la PTF RM, necesitatea mobilizării de resurse umane suplimentare pentru a face față unei creșteri exponențiale a fluxului de vehicule, de operațiuni vamale, asigurarea unei circulații eficiente și în condiții de securitate sunt factorii de bază ce determină implementarea unei soluții imediate pentru rezolvarea problemelor evidențiate.

O asemenea soluție a fost identificată odată cu realizarea primului studiu complet de evaluare cuprinzătoare a coridoarelor comerciale ale Moldovei (în continuare - ECC). Astfel, în perioada noiembrie 2017-iulie 2018, Programul USAID Reforme Structurale în Moldova (RSM) a realizat ECC stabilind că rândurile, respectiv, întârzierile la PTF RM influențează negativ performanța coridorului de transport, durata transportului, costurile de transport și, în final, fluxurile comerciale. Conform estimărilor, s-a constatat că aproximativ 40% până la 90% din timpul de tranzit poate fi petrecut la frontieră, în special la PTF moldo-române. În 2018, ECC a evidențiat o soluție potențială promițătoare - Sistemul de gestionare a fluxului de transport auto la frontieră (în continuare - SGFTA) - un sistem de programare a vehiculelor, care ar permite proprietarilor de vehicule să obțină o programare de timp pentru intrarea în rândul de așteptare la trecerea frontierei anterior pornirii transportului la drum, astfel creându-se un rând de așteptare virtual și nu unul fizic.

Războiul din Ucraina, începând cu luna februarie 2022, a amplificat problemele menționate mai sus și a creat acel momentum pentru implementarea SGFTA într-o formulă care să satisfacă necesitățile și așteptările dictate de criza configurată, servind drept impuls pentru a profita de oportunitățile de îmbunătățire a eficienței transportului și logisticii Moldovei.

Programul USAID MISRA s-a angajat în valorificarea opțiunilor oferite de soluția SGFTA, elaborând conceptul Sistemului informațional de programare a rândurilor electronice la frontieră/ Border Queuing System (în continuare - SIPREF/BQS) ca soluție fezabilă și sustenabilă pentru facilitarea comerțului, fluidizarea transportului auto și decongestionarea PTF, care, totodată, să răspundă angajamentelor asumate de RM față de Organizația Mondială a Comerțului (OMC) odată cu aderarea la Acordul de la Marrakech privind constituirea OMC, și față de UE prin semnarea Acordului de Asociere (AA) dintre RM și UE (în special, în partea ce ține de Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA)).

În același timp, dezvoltarea și implementarea SIPREF/BQS se pliază pe obiectivele setate de Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030, Strategia națională de dezvoltare "Moldova Europeană

2030”, Programul de activitate a Guvernului “Moldova vremurilor bune”, Programul de Activitate al Guvernului “Moldova prosperă, sigură, europeană” și a Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 de promovare a digitalizării proceselor administrative și a serviciilor publice, precum și de sporire a mobilității cetățenilor prin sisteme de transport eficiente, durabile și sigure în scopul eficientizării transportului de pasageri și marfă, promovarea siguranței rutiere, dezvoltarea infrastructurii drumurilor și transporturilor rutiere, care va asigura conectivitatea rețelei strategice de transport a RM la rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T), precum și la rețelele din regiune.

La moment în PTFS sunt atestate întârzieri și staționări ale camioanelor în PTF de la 5 până la 7 zile. Elaborarea și implementarea SIPREF/BQS oferă transportatorilor posibilitatea de a-și programa ora exactă de trecere a frontierei, prin înregistrarea lor într-un rând virtual de așteptare, înainte de începerea deplasării mijlocului de transport către punctul de trecere, precum și prin crearea infrastructurii necesare pentru decongestionarea traficului. Acest lucru va permite transportatorilor să își planifice eficient resursele financiare și umane, călătoriile și timpul de trecere a frontierei, precum și va favoriza o organizare mai eficientă a activităților autorităților relevante.

Totodată, dezvoltarea și asigurarea funcționalității SIPREF/BQS, a interoperabilității cu alte sisteme informaționale va permite valorificarea potențialului informațional disponibil în procesele de schimb de date, consolidând colectarea și prelucrarea datelor dezagregate și asigurând accesibilitatea acestor informații pentru public, promovând totodată transparența și eficacitatea proceselor și procedurilor la PTF RM implementate prin intermediul SIPREF/BQS.

Automatizarea procedurilor de trecere a frontierei va facilita, în același timp, partajarea informației între autoritățile relevante, accelerând astfel interacțiunea și comunicarea între acestea în contextul reglementării, gestionării și monitorizării fluxurilor unităților de transport la PTF.

Sisteme similare SIPREF/BQS au fost deja implementate cu succes pe anumite segmente de frontieră între state UE și non-UE, precum: Estonia/Rusia, Estonia/Belarus, Finlanda/Rusia și Lituania/Rusia, demonstrând că, sistemele de gestionare a rândurilor reprezintă o strategie eficientă pentru decongestionarea traficului în PTF.

Astfel de sisteme funcționează cel mai eficient atunci când autoritățile relevante de pe ambele părți ale frontierei colaborează prin sisteme informaționale și schimb de date, bazate pe acorduri transfrontaliere, ceea ce generează optimizarea gestionării rândurilor la frontieră. Prin urmare, acordurile transfrontaliere reprezintă o condiție complementară pentru optimizarea gestionării rândurilor la frontieră. Or, experiența arată, la fel, că sistemele de gestionare a fluxului de transport la frontieră pot fi eficiente pentru reducerea fluxului de transport și dacă sunt aplicate doar pe o parte a frontierei.

Totuși, odată cu semnarea la 09 februarie 2023 a Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind controlul coordonat în punctul de trecere al frontierei Leușeni-Albița¹, sunt create premise reale pentru extinderea implementării SIPREF/BQS pe ambele părți de frontieră dat fiind faptul că prin acest Acord se urmărește *inter alia* dezvoltarea

---

¹ Odată cu intrarea în vigoare a Decretului privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind controlul coordonat pe teritoriul României în punctul de trecere a frontierei de stat Albița (România) - Leușeni (Republica Moldova) rutier, pe sensul de intrare în România, începând cu data de 15.04.2023, ora 08.00, autoritățile de frontieră din România și Republica Moldova implementează în PTF Albița rutier, pe sensul de intrare în România, controlul coordonat.

relațiilor de cooperare între structurile cu atribuții la frontierele Republicii Moldova și României în domeniul gestionării integrate a frontierelor. SIPREF/BQS poate fi utilizat contribuind astfel la accelerarea și facilitarea traversării frontierei comune, care va reduce timpul de așteptare la trecerea hotarului, inclusiv a transportului de mărfuri.

Nu în ultimul rând, SIPREF/BQS constituie un instrument suplimentar în vederea deblocării lanțului logistic de aprovizionare, în contextul crizei generate de războiul din Ucraina.

MISRA în comun cu Serviciul Vamal din subordinea Ministerului Finanțelor își propune să implementeze un astfel de sistem informațional care să permită agenților economici (operatorii de transport de marfă) să își programeze online și să rezerve timpul de trecere a frontierei de stat. Suplimentar, este planificată achiziția infrastructurii tehnice necesare funcționării sistemului (servere, stocare, camere video, e-boards, birouri), precum și crearea infrastructurii relevante pentru decongestionarea traficului.

Totodată, până la dezvoltarea și punerea în funcțiune de către Serviciul Vamal cu suportul MISRA a SIPREF/BQS, anexa nr. 3 la proiect prevede utilizarea unei soluții provizorii - Sistemul informațional de programare prealabilă în punctul de trecere a frontierei de stat, dezvoltată de către MIDR.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul este elaborat prin a se ține cont de prevederile Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, Agenda de Asociere RM-UE 2021-2027, precum și de angajamentele care derivă din statutul de țară candidată pentru aderare la UE.

Nu în ultimul rând, necesitatea este dictată și de faptul că Parlamentul a ratificat la 13 aprilie 2023 Acordul dintre RM și UE privind transportul rutier de mărfuri, care liberalizează complet acest transport de mărfuri². Prin acest document semnat la Lyon în 29 iunie 2022, RM i-au fost oferite mai multe oportunități de tranzit al mărfurilor moldovenești prin teritoriul țărilor UE.

În special, Acordul face posibilă depășirea blocajelor de transport cu care se confruntă operatorii de transport rutier de marfă din RM după începerea războiului din Ucraina. Mai exact, documentul permite utilizarea rutelor alternative de transport pentru aprovizionarea cu mărfuri moldovenești, în special produse agricole, pe teritoriul țărilor UE. Acordul permite transportatorilor din țara noastră să circule în UE fără autorizații speciale pentru trafic bilateral și de tranzit și să livreze în mod liber mărfuri pe piețele europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Un element de noutate de referință prevăzut de proiect rezidă în introducerea unei proceduri obligatorii pentru transportatori, potrivit căreia aceștia urmează să formuleze în regim online solicitări de rezervare a rândului electronic la frontieră pentru unitățile de transport vizate și să se conformeze procedurii implementare prin intermediul SIPREF/BQS.

Proiectul cuprinde prevederi care stabilesc statutul și locul SIPREF/BQS în spectrul de resurse și sistemele informaționale ale statului, obiectivele, principiile și cadrul normativ în baza

² Acordul a fost încheiat până în 31.03.2023 cu posibilitatea prelungirii acestuia. Părțile au convenit să prelungească acordul până în 30.06.2024. De menționat că înainte de aceasta, relațiile RM în domeniul transportului rutier cu majoritatea țărilor UE erau reglementate prin acorduri interguvernamentale bilaterale care stabileau diverse condiții pentru transportul rutier. În special, acestea au prevăzut că transportul rutier de mărfuri se efectuează numai pe baza autorizațiilor de transport rutier. Cotele de autorizații au fost negociate pe bază de paritate și au fost în mare parte insuficiente pentru operatorii de transport rutier din RM.

căroră sistemul urmează a fi creat și implementat, spațiul funcțional, structura organizatorică, spațiul informațional și tehnologic, măsurile legate de exploatarea și menținerea sistemului, precum și aspectele relevante de asigurare a securității informaționale a sistemului.

Astfel, SIPREF/BQS reprezintă o soluție informatică din categoria Guvern către Guvern (G2G), Guvern către Business (G2B) și Guvern către Cetățeni (G2C) și constituie totalitatea mijloacelor software, hardware și de infrastructură ale utilizatorului, destinate pentru procesarea informației și formarea resursei informaționale cu privire procesele prin care se oferă posibilitatea transportatorilor de a-și programa în regim online ora exactă de trecere a frontierei, prin înregistrarea lor într-un rând virtual de așteptare, înainte de începerea deplasării mijlocului de transport către punctul de trecere.

Obiectivele de bază ale sistemului informațional ce se preconizează a fi creat sunt:

1) formarea mecanismului de solicitare, evidență, administrare și trasabilitate a solicitărilor de rezervare formulate de utilizatori și a resursei informaționale în acest domeniu;

2) eficientizarea lucrului personalului din cadrul autorităților vamale și de frontieră, prin introducerea metodei obligatorii de înregistrare online pentru obținerea rezervării de către utilizator, cu stocarea și procesarea datelor relevante în regim electronic, în contextul realizării activității de gestionare și fluidizare a intrărilor vehiculelor la punctele de trecere a frontierei;

3) optimizarea operațiunilor de intrare a vehiculelor la punctele de trecere a frontierei, a schimbului de informații cu alte autorități vamale și de frontieră, precum și reducerea timpului, costurilor și altor resurse aferente procesului de trecere a frontierei;

4) furnizarea, pentru autoritățile publice din punctele de trecere a frontierei, a informației preliminare cu privire la numărul camioanelor care intenționează să traverseze punctele de trecere a frontierei;

5) facilitarea planificării eficiente a resurselor financiare și umane, călătoriilor și timpului de trecere a frontierei de către transportatori;

6) reducerea interacțiunii umane și diminuarea volumului de documente procesate pe suport de hârtie în cadrul autorităților vamale și de frontieră;

7) sporirea condițiilor de securitate ale statului în combaterea acțiunilor ilegale relevante trecerii frontierei de stat și implementarea managementului riscurilor;

8) facilitatea comerțului extern, fluidizarea transportului auto și decongestionarea punctelor de trecere a frontierei;

9) asigurarea siguranței și securității lanțului internațional de aprovizionare;

10) implementarea noilor instrumente internaționale în domeniul vamal.

Arhitectura sistemului este concepută după schema-tip a infrastructurii informaționale a sistemului informațional automatizat.

Din perspectiva spațiului tehnologic, menționăm că sistemul va avea o arhitectură orientată pe servicii (Service-Oriented Architecture), ceea ce-i va permite integrarea cu și utilizarea serviciilor guvernamentale de platformă (MPass, MSign, MPay, MLog, Mconnect, MNotify) și găzduirea pe platforma tehnologică guvernamentală MCloud. Sistemul se va interconecta în vederea schimbului de date și cu alte sisteme informaționale sau resurse informaționale prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect. Grație faptului că interfața de client a SIPREF/BQS este preconizată să fie navigatorul (browser) Web, nu sunt necesare resurse hardware și software suplimentare semnificative.

Proiectul de asemenea, propune reglementarea expresă a măsurilor de asigurare a protecției și securității informației conținute în sistem, identificând obiectele ce necesită a fi protejate și

metodele de protecție, inclusiv cele de contracarare a pericolelor informaționale. În acest context, securitatea informațională a SIPREF/BQS va trebui să se conformeze cerințelor stabilite de către legislația Republicii Moldova, precum și de standardele internaționale care nu contravin legii și permit sporirea gradului de securitate, astfel asigurând:

a) confidențialitatea informației, care presupune limitarea accesului la informație pentru persoanele fără drepturi și împuterniciri corespunzătoare;

b) integritatea logică a informației, adică prevenirea introducerii, modificării, copierii, actualizării și nimicirii neautorizate a informației;

c) integritatea fizică a informației;

d) protecția infrastructurii informaționale împotriva deteriorării și încercărilor de modificare a funcționării.

Pentru îndeplinirea sarcinilor privind asigurarea securității informaționale și a protecției datelor cu caracter personal, în SIPREF/BQS vor fi utilizate mecanismele de autentificare și autorizarea utilizatorilor prin intermediul serviciului MPass și mijloacele proprii ale sistemului; managementul accesului; înregistrarea acțiunilor și auditul prin utilizarea serviciului MLog și criptarea informației.

5. Fundamentarea economico-financiară

Cele mai importante beneficii cuantificabile în urma implementării SIPREF/BQS, fiind operaționalizate procedurile și digitizate procesele ce țin de trecerea frontierei prin formarea mecanismului de solicitare, evidență, administrare și trasabilitate a solicitărilor de rezervare a rândului electronic la frontieră pentru unitățile de transport, se referă în special la economia considerabilă de timp.

În context menționăm că costurile dezvoltării și punerii în aplicare a SIPREF/BQS este suportat de către Serviciul Vamal prin intermediul Programului USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova, iar a soluției provizorii de programare prealabilă în punctul de trecere a frontierei de stat de către MIDR.

În conformitate cu prevederile pct. 2 al Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 96 din 15.12.2023, prin derogare de la prevederile art. 36 din Legea nr. 215/2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, în scopul asigurării unei circulații eficiente și în condiții de securitate pentru traversarea frontierei de stat pe sensul de ieșire din țară a mijloacelor de transport de tip marfar, se împuternicește ministrul infrastructurii și dezvoltării regionale cu dreptul de a identifica soluția informatică fezabilă și sustenabilă pentru fluidizarea transportului auto, decongestionarea punctelor de trecere a frontierei și facilitarea comerțului.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale va încheia contracte de achiziții în baza negocierilor directe în decurs de 2 zile lucrătoare. din contul mijloacelor financiare alocate ministerului pentru anul 2023.

Prin derogare de la prevederile art. 60 alin. (4) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Ministerul Finanțelor va asigura redistribuirea mijloacelor financiare în limita alocațiilor aprobate Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale pentru anul 2023.

Trezoreria de stat va înregistra, în mod prioritar, contractele de achiziții publice ce rezultă din procedura de achiziție de valoare mică.

Drept urmare a ședinței de lucru privind negocierea directă în vederea contractării soluției fezabile și sustenabile pentru fluidizarea transportului auto (marfar), decongestionarea punctelor de trecere a frontierei și facilitarea comerțului, din 19.12.2023, în baza Dispoziției Comisiei

pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.96 din 15.12.2023, participanții au votat pentru încheierea unui contract de valoare mică, în cuantum de 179 000 lei cu S.R.L. „Evisoft” pentru implementarea sistemului.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară modificarea altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și MIDR, compartimentul Procesul decizional și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md.

Proiectul a fost remis spre avizare/expertizare către: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Agenția de Governare Electronică, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Justiției, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Centrul Național Anticorupție.

Ca urmare a avizării documentului majoritatea propunerilor au fost acceptate, iar informația detaliată este inclusă în Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect (*se anexează*).

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de hotărâre va fi supus expertizei anticorupție, conform art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, iar rezultatele examinării acesteia vor fi reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Efectuarea expertizei de compatibilitate nu este necesară, deoarece proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de hotărâre a fost supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, iar rezultatele examinării acesteia sunt reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

11. Constatările altor expertize

Proiectul a fost avizat de către Agenția de Governare Electronică, iar propunerile și obiecțiile formulate au fost acceptate și integrate în proiect.

Secretar General

Angela ȚURCANU